

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

04 iulie 2018

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președinte

Nicolae Gordilă,

Judecători

Iurie Diaconu, Elena Covalenco,

a examinat, în camera de consiliu, fără citarea părților, admisibilitatea în principiu a recursului ordinar, declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, împotriva sentinței Judecătoriei Cahul din 27 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, în privința inculpatului

Smîntîna Grigore XXXXX, născut la
XX XXXX XXXX în s. XXXXX, r-nul XXXXX, locuitor
al r-nului XXXXX, s. XXXXX, str. XXXXX X,
cetățean al R. Moldova, anterior condamnat prin:

1) *sentința Judecătoriei Taraclia din 05.05.2015, în baza art. 187 alin. (2) lit. b), d), f), 90 Cod penal la 2 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 2 ani;*

2) *sentința Judecătoriei Taraclia din 14.04.2016, în baza art. 186 alin. (2) lit. b), c), d), 85 Cod penal la 3 ani închisoare, cu suspendarea condiționată a executării pedepsei pe o perioadă de probațiune de 3 ani;*

3) *sentința Judecătoriei Taraclia din 18.07.2016, în baza art. 287 alin. (2) lit. b) Cod penal la amendă în mărime de 8000 lei;*

4) *sentința Judecătoriei Taraclia din 18.07.2016, în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la amendă în mărime de 3000 lei.*

Termenul de examinare,
instanța de fond: 01.11.2017 – 21.12.2017,
instanța de apel: 19.02.2018 – 15.03.2018,
instanța de recurs: 29.05.2018 – 04.07.2018

Asupra recursului menționat, Colegiul penal,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Cahul din 27 decembrie 2017, cauza fiind examinată conform prescripțiilor din art. 364¹ Cod de procedură penală, Smîntîna Grigore a fost condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

Conform art. 85 Cod penal, prin adăugirea parțială a pedepsei numite prin sentința Judecătorei Taraclia din 14.04.2016, i-a fost stabilită pedeapsă definitivă de 3 ani și 6 luni închisoare, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, de la reținere.

Cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor judiciare în sumă de 384 lei a fost respinsă.

2. Instanța de fond a constatat că la 03 iulie 2017, orele 16.30, inculpatul Smîntîna G., fiind în stare de ebrietate și aflându-se la terasa SRL „Alimentvis” din str. Staroseliskaia 1a, s. Budei, r-nul Taraclia, la rugămintea lui Cudeașev D. de a-i restitui haina care îi aparținea lui și care i-a transmis-o în folosință temporară, a început să se exprime în adresa lui Cudeașev D. cu cuvinte necenzurate, să-l înjosească, ignorând cerințele ultimului. Din intenții huliganice, îndreptate spre încălcarea gravă a ordinii publice și cauzarea violenței fizice, fără careva explicații, exprimându-se în acest timp cu cuvinte necenzurate în adresa lui Cudeașev D., i-a aplicat o lovitură cu capul în față, cauzându-i dureri fizice. În continuarea acțiunilor sale huliganice, a încercat să-l lovească pe Terzi I., care se afla alături și l-a apucat de mâini și corp, încercând să-i curme acțiunile lui huliganice, exprimându-se în adresa ultimului cu cuvinte necenzurate și încercând să scape din mâinile lui Terzi I., ignorând observațiile acestuia și ale lui Melenti I., Curdov O. și Terzi M. privind comportamentul său neadecvat. În urma acestor acțiuni, și-a pierdut echilibrul și a căzut jos împreună cu Terzi I., deteriorând o masă și 3 tufe de trandafiri, cauzându-i SRL „Alimentvis” un prejudiciu material în sumă de 200 lei.

Instanța a reținut că inculpatul a recunoscut în totalitate faptele indicate în rechizitoriu, solicitând examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală.

Deoarece aceste probe i-au confirmat integral vinovăția, instanța a încadrat acțiunile inculpatului în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, ca huliganismul, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanelor sau de amenințarea cu aplicarea unei asemenea violențe, de opunerea de rezistență violentă reprezentanților autorităților sau altor persoane care curmă actele huliganice, precum și acțiunile care, prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obraznicie deosebită.

Totodată, instanța a statuat că expertiza medico-legală a fost efectuată în baza ordonanței organului de urmărire penală, pentru a dovedi vinovăția inculpatului în săvârșirea faptei incriminate și intră în sarcina acuzării, iar în conformitate cu art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate prevăzute la alin. (1) se face din contul mijloacelor bugetului de stat, astfel că cererea procurorului privind încasarea cheltuielilor suportate la efectuarea expertizei în mărime de 384 lei, este neîntemeiată.

3. Procurorul în Procuratura raionului Taraclia, Sergiu Lefter, a declarat apel, solicitând casarea parțială a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie încasate de la inculpat cheltuielile judiciare în mărime de 384 lei, suportate la efectuarea expertizelor judiciare.

Apelantul a invocat că cheltuielile pentru efectuarea expertizelor medico-legale efectuate în vederea stabilirii vătămarilor corporale ale părții vătămate Cudeașov D., ale martorului Terzi I. și ale inculpatului au fost suportate de către stat, în conformitate cu prevederile Legii nr. 68 din 14.04.2016 cu privire la expertiza judiciară și statutul expertului judiciar, potrivit căror raportul de expertiză nu se eliberează ordonatorului expertizei, fără achitarea costului acesteia.

Or, inculpatul muncește ocazional și dispune de venituri care i-ar permite să achite cheltuielile judiciare în mărime de 384 lei.

Potrivit art. 229 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului. Instanța poate elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul sau persoana care trebuie să suporte cheltuielile judiciare în caz de insolvabilitate a acestora sau dacă plata cheltuielilor judiciare poate influența substanțial asupra situației materiale a persoanelor care se află la întreținerea lor.

Inculpatul nu cade sub incidența condițiilor stipulate în art. 229 alin. (3) Cod de procedură penală și, fiind condamnat pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute la art. 287 alin. (1) Cod penal, urmează să suporte cheltuielile judiciare legate de efectuarea expertizelor medico-legale.

4. Potrivit deciziei Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, apelul a fost respins, ca nefondat.

Instanța de apel a reținut că expertizele medico-legale în privința părții vătămate Cudeașov D., martorului Terzi I. și inculpatului au fost dispuse prin ordonanțele ofițerului de urmărire penală, iar în temeiul acestor ordonanțe, au fost efectuate expertizele respective cu întocmirea rapoartelor de expertiză medico-legale nr. 681 din 19.09.2017, nr. 680 din 19.09.2017 și nr. 683 din 19.09.2017.

Normele legislației procesual-penale nu stabilesc expres achitarea din contul condamnatului a cheltuielilor judiciare, care se constituie din cheltuieli pentru efectuarea expertizei judiciare.

Art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală prescrie situațiile când este obligatorie dispunerea efectuării expertizei, iar alin. (2) al aceluiași articol prevede achitarea expertizelor în cazurile menționate, din contul mijloacelor bugetului de stat.

Mai mult, normele legale pe care le invocă procurorul, se referă la acțiunea civilă a părții vătămate or, cheltuielile judiciare enumerate în art. 227 alin. (2) Cod de procedură penală, nu prevăd astfel de cheltuieli, iar potrivit alin. (3), cheltuielile judiciare se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate.

Or, normele procesuale invocate de procuror nu reglementează încasarea din contul condamnatului a cheltuielilor suportate la efectuarea expertizei.

Astfel, expertizele medico-legale au fost dispuse în cadrul efectuării urmăririi penale de către organul de urmărire penală pentru acumularea probatoriului necesar și aceste cheltuieli sunt trecute în contul statului, fiind acțiuni ce țin de activitatea organului de urmărire penală, în sarcina căruia este pusă constatarea circumstanțelor care dovedesc săvârșirea infracțiunii și identificarea făptuitorului, sau pentru înaintarea învinuirii. Trecerea în contul statului a cheltuielilor în procesul penal se întemeiază pe necesitatea desfășurării procesului penal din oficiu, pentru ca nici un infractor să nu rămână nepedepsit.

Totodată, afirmațiile acuzării că inculpatul are posibilitatea să achite cheltuielile judiciare, având venituri din lucrări ocazionale, sunt neîntemeiate or, încasarea acestor cheltuieli din contul inculpatului va duce la încălcarea în mod flagrant a drepturilor acestuia.

5. Procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, a declarat recurs ordinar, în care solicită casarea parțială a hotărârilor adoptate: *„cu dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea de la inculpatul Smîntîna G. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în sumă de 384 lei”*.

Recurentul a indicat că în hotărârile adoptate de instanțele de fond și de apel lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului.

Or, conform art. 143 alin. (2) Cod de procedură penală, plata expertizelor judiciare efectuate în cazurile obligatoriu se face din contul bugetului de stat la momentul dispunerii și efectuării, iar la moment, inculpatul urmează să restituie aceste cheltuieli statului, acestea fiind suportate în urma comiterii de către el a infracțiunii.

Potrivit art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, cheltuielile judiciare sunt suportate de condamnat sau sunt trecute în contul statului.

Cheltuielile legate de efectuarea expertizelor judiciare sunt suportate în legătură cu efectuarea acțiunilor procesuale în cauza penală – expertiza judiciară, iar chestiunea privind recuperarea acestor cheltuieli urmează a fi soluționată în conformitate cu prevederile art. 229 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora aceste cheltuieli sunt puse în sarcina condamnatului. Și, doar în cazul când condamnatul, din anumite motive, este în imposibilitate să le achite, cheltuielile sunt trecute în contul statului.

Mai mult, fiind respinsă cererea acuzării de încasare a cheltuielilor judiciare de la inculpat, nu a fost dispusă și trecerea acestora în contul statului, lipsind o

dispoziție privind repartizarea cheltuielilor judiciare, după cum prevede art. 397 pct. 5), 416 Cod de procedură penală.

În drept, recursul este fondat pe temeiul din art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală – hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

6. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și motivelor invocate, Colegiul penal concluzionează că acesta urmează a fi declarat inadmisibil din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel, inclusiv și în temeiul când hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Instanța de recurs verifică doar dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

În sensul vizat și în raport cu argumentele invocate în recursul ordinar, se atestă că împrejurările menționate în partea descriptivă a hotărârilor contestate, inclusiv cele reproduse în pct. **2.** și **4.** din prezenta decizie, relevă în mod concludent că instanțele de fond și de apel au constatat și apreciat circumstanțele de fapt și de drept privind chestiunea cheltuielilor judiciare în strictă conformitate cu prevederile normelor de procedură penală, corect ținând cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 14), 227 alin. (1) și (3), 143 alin. (1) pct. 2), alin. (2) Cod de procedură penală, care prescriu expres că la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluționează cine și în ce proporție trebuie obligat să plătească cheltuielile judiciare, suportate pentru asigurarea bunei desfășurări a procesului penal, care se plătesc din sumele alocate de stat dacă legea nu prevede altă modalitate, expertiza se dispune și se efectuează, în mod obligatoriu, pentru constatarea gradului de gravitate și a caracterului vătămărilor integrității corporale, iar plata acestor expertize judiciare se face din contul mijloacelor bugetului de stat, instanțele just, argumentat și în limitele competenței legale statuând că, în speță, cheltuielile pentru efectuarea expertizei medico-legale a părții vătămate urmează a fi făcute din contul mijloacelor bugetului de stat, instanța de apel pronunțându-se argumentat asupra tuturor motivelor invocate în apelul acuzării în aspectul vizat.

Mai mult, recursul declarat, potrivit argumentelor invocate și reproduse în pct. **5.** din prezenta decizie, este întemeiat doar pe critica modului în care instanțele au apreciat circumstanțele cauzei în latura cheltuielilor judiciare (*pct. 5. din decizie*).

Însă, pornind de la relevanțele art. 229 alin. (1) și (3), 27, 414 alin. (1) și (2) a Codului de procedură penală, instanța de judecată *poate* obliga condamnatul să recupereze cheltuielile judiciare, instanța *poate* elibera de plata cheltuielilor judiciare, total sau parțial, condamnatul, judecătorul apreciază probele în conformitate cu propria sa convingere, formată în urma cercetării tuturor probelor administrate. Instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia

hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel, și poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Astfel, activitatea instanțelor de fond și de apel privind doar aprecierea sau reaprecierea circumstanțelor cauzei în latura cheltuielilor judiciare în alt sens decât cel pe care îl propune acuzarea este o competență și prerogativă legală a acestor instanțe, care nu constituie un temei de drept separat din numărul celor incluse în art. 427 Cod de procedură penală și, astfel, invocarea acestei chestiuni în recursurile ordinare la fel este lipsită de orice temei legal.

Este de reținut și că, potrivit art. 435 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța admite recursul, casează hotărârea atacată, rejudecă cauza și pronunță o nouă hotărâre, doar dacă nu se agravează situația inculpatului.

Astfel, soluția solicitată de recurent: *„dispunerea rejudecării cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri privind încasarea de la inculpatul Smîntîna G. a cheltuielilor judiciare în beneficiul statului în sumă de 384 lei”*, nu cade sub incidența normei vizate, deoarece ar agrava situația inculpatului, adică nu are niciun suport juridic (pct. 5. din decizie).

Totodată, motivele invocate în respectivul recurs au constituit deja obiect de examinare în instanțele de fond și de apel, fiind oferite răspunsuri argumentate în acest sens (pct. 2. - 5. din decizie), iar o altă opinie asupra probelor și circumstanțelor cauzei care au fost puse la baza sentinței de condamnare, conform jurisprudenței CtEDO, nu poate servi temei pentru reexaminarea cauzei (*hotărârea din 16 ianuarie 2007, pct. 20, cazul Bujnița c. Moldovei*).

Pe lângă aceasta, conform art. 249, 250 Cod de procedură penală, erorile materiale evidente din cuprinsul unui act procedural se corectează de instanța de judecată care a întocmit actul, la cererea celui interesat ori din oficiu, inclusiv și în cazul în care instanța de judecată, ca urmare a unei omisiuni vădite, nu s-a pronunțat asupra sumelor pretinse de experți.

Prin urmare, argumentele recurentului că: *„în hotărârile adoptate de instanțele de fond și de apel lipsește dispoziția privind trecerea cheltuielilor judiciare în contul statului”* nu reprezintă erori de drept în sensul prescris de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, dar omisiuni vădite, care pot fi corectate de respectiva instanță de judecată.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că instanțele de fond și de apel nu au comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, că hotărârile contestate conțin motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, și că recursul ordinar declarat este unul vădit neîntemeiat.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs decide inadmisibilitatea recursului înaintat în cazul în care se constată că acesta este vădit neîntemeiat.

Prin urmare, odată ce recursul de pe rol este vădit neîntemeiat, el urmează a fi declarat inadmisibil.

7. În conformitate cu art. 431 alin. (1), 432 alin. (1), (2) pct. 4), alin. (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE :

inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de procurorul în Procuratura de circumscripție Cahul, Vitali Cebotari, împotriva sentinței Judecătorei Cahul din 27 decembrie 2017 și deciziei Curții de Apel Cahul din 15 martie 2018, în privința inculpatului Smîntîna Grigore XXXXX, pe motiv că este vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 01 august 2018.

Președinte

Nicolae Gordilă

Judecători

Iurie Diaconu

Elena Covalenco